

ಕನ್ನಡ

ಸುಗಮ ಭಾರತಿ

ಒಂಬತ್ತನೇಯ ಇಯತ್ತೆ

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ

ಭಾಗ 4 ಕ

ನಾಗರಿಕರ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

ಅನುಭೂತಿ 51 ಕ

ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕನ ಈ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆಯೆಂದರೆ ಅವನು-

- (ಕ) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿಯ ಆದರ್ಶಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು.
- (ಎ) ಸಾರ್ಥಕ ನಡೆದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತಿಕ ನೀಡಿದ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು.
- (ಜ) ದೇಶದ ಸಾರ್ವಭಾಬು ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಶೀಲರಾಗಿರಬೇಕು.
- (ಘ) ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದೇಶದ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- (ಒ) ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದ ಭೇದಭಾವಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಒಗ್ಗಟನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸಹೋದರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಚ್ಯಾರಿಟಿ ತರುವಂತಹ ರೂಢಿಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು.
- (ಚ) ನಮ್ಮ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು.
- (ಝ) ನೈಸಿಗಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಸಚೀವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಯೆ ತೋರಿಸಿರಿ.
- (ಜ) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವನೆ, ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಜಿಜ್ಞಾಸುಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- (ರು) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಹಿಂಸಾಚಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು.
- (ಇ) ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು.
- (ಟ) 6 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷ ವಯೋಮಾನದಲ್ಲಿಯ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣಕರು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಸರಕಾರ ನೀಂಂದೆ ಕ್ರಮಾಂಕ: ಅಭ್ಯಾಸ - 2116/(ಪ್ರ.ಕ. 43/16) ಎಸ್‌ಡಿ-4 ದಿನಾಂಕ 25.4.2016
ಅನ್ವಯ ಸಾಧಾರಣೆಯ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯು ದಿ. 3.3.2017ರಂದು ನಡೆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು
ನಿರ್ದಾರಿತಗೊಳಿಸಲು ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ

ಸುಗಮ ಭಾರತಿ

ಒಂಬತ್ತನೇಯ ಇಯತ್ತೆ

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಾತಿ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನಾಂಧಳ, ವೃಜ - 411004.

ನಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲಿಂಗ್ ಪೋನದ ಮೇಲೆ DIKSHA App ಮೂಲಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲನೆಯ ಪುಟದ ಮೇಲಿರುವ Q.R. Codeದ ಮೂಲಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾಠದಲ್ಲಿರುವ Q.R. Codeದ ಮೂಲಕ ಆ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಧ್ಯಯನ-ಅಧ್ಯಾಪನದ ಸಲುವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಥಮಾವೃತ್ತಿ : 2017
ಪ್ರಥಮ ಪುನರ್ಮಾಡ್ಯಾಂ : 2021

© ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಳ, ಪುಣೆ - 4

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಳವು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಲ್ಯಾಂಸಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಳದ ಸಂಚಾಲಕರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ದೃತಗೊಳಿಸಬಾರದು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಮಿತಿ :	ಡಾ. ಕೆ. ಕೆ. ಪತ್ತಾರ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ. ಶಿವಭಾಳ ಕೆ. ಗೋಲಿ, ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಸ್. ಕಾಪಸೆ, ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ. ಹಣಮಂತ ಎಮ್. ಕುಂಭಾರ, ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀಮತಿ. ಜಯದೇವಿ ಆಯ್. ಉಕ್ಕಲಿ, ಸದಸ್ಯ ಡಾ. ಸದಾನಂದ ಎಂ. ಬಿಳ್ಳಾರ, ಸದಸ್ಯ - ಸಚಿವ
ಅಭ್ಯಾಸಗಣ ಸದಸ್ಯರು :	ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀಶೈಲ ಜಿ. ಅವಟಿ ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಡಿ. ವೋರೆ ಶ್ರೀ. ಟಿ. ವೀ. ಸದಾನಂದ
ಸಂಯೋಜನ ಪ್ರಮುಖರು :	ಡಾ. ಸದಾನಂದ ಎಂ. ಬಿಳ್ಳಾರ, ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಮಂಡಳ, 'ಬಾಲಭಾರತಿ', ಪುಣೆ - 4 ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಎಮ್. ಗಣಾಚಾರಿ, ವಿಷಯ ಸಹಾಯಕರು ಕನ್ನಡ
ಮುಖ್ಯಪುಟ :	ಶ್ರೀ. ರಾಜೇಂದ್ರ, ಗಿರಧಾರಿ.
ನಿರ್ಮಿತಿ :	ಶ್ರೀ. ಸಚಿತ್ತಾನಂದ ಆಫ್ಲೆ. ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ. ರಾಜೇಂದ್ರ, ಚಿಂದರಕರ, ನಿರ್ಮಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ
ಅಕ್ಷರ ಚೋಡಣೆ :	ಕೇಸನ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್ ಬ್ಯಾರೆನ್
ಕಾಗದ :	70 ಜಿ. ಎಸ್. ಎಮ್. ಕ್ರೀಮ್‌ವೋಂಡ್
ಮುದ್ರಣಾದೇಶ :	
ಮುದ್ರಕ :	
ಪ್ರಕಾಶಕ :	ಶ್ರೀ. ವರ್ಮೆಕ ಗೋಸಾವಿ, ನಿಯಂತ್ರಕ, ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಿತಿ ಮಂಡಳ, ಪ್ರಭಾದೇವಿ, ಮುಂಬಯಿ - 25.

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ

ಪ್ರೇರಕೆ

ಭಾರತದ ಪ್ರಜಗಳಾದ ನಾವು, ಭಾರತವನ್ನು ಒಂದು ಸಾರ್ವಭೌಮ
ಸಮಾಜವಾದಿ ಧರ್ಮಸಿರಪೇಷ್ಟ ಪ್ರಚಾರಶಾತ್ಮಕ ಗಣರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು
ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಮಸ್ತ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ :

ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯ;
ವಿಚಾರ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಶ್ರದ್ಧೆ
ಮತ್ತು ಉಪಾಸನೆ ಸ್ಥಾಪಿತಂತ್ರ್ಯ;
ಸಾಫ್ಟ್‌ಮಾನ ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಮಾನತೆಯು;
ನಿತ್ಯಿಕಾರಿ ದೋರೆಯವಂತೆ ಮಾಡಲು
ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗೌರವವನ್ನು
ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಐಕ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಏಕಾತ್ಮಕೆಯನ್ನು
ಆಶಾಸನೆ ನೀಡುವ ಬಂಧುತ್ವವನ್ನು
ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ದೃಢಸಂಕಲ್ಪದ ನಿರ್ದಾರ ಮಾಡಿ ;
ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ
ಇಂದು ದಿನಾಂಕ ಇಪ್ಪತ್ತರನೆಯ ನಷ್ಟೆಂಬರ, ೧೯೪೯ ನೆಯ ಇಸವಿ
ಕ್ಕಾಗೂ ಮೂಲಕ ಈ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮಿತ
ಗೊಳಿಸಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀತೆ

ಜನಗಣಮನ-ಅಧಿನಾಯಕ ಜಯ ಹೇ
ಭಾರತ-ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತಾ |

ಪಂಜಾಬ, ಸಿಂಧು, ಗುಜರಾತ್, ಮರಾಠಾ,
ದ್ರಾವಿಡ, ಉತ್ತರ, ಬಂಗ್,
ಎಂದ್ರ್ಯ, ಹಿಮಾಚಲ, ಯಮುನಾ, ಗಂಗಾ,
ಲುಕ್ಷ್ಮಿ ಜಲಧಿತರಂಗ,

ತವ ಶುಭ ನಾಮೇ ಜಾಗೇ, ತವ ಶುಭ ಅಶಿಸ ಮಾಗೇ,
ಗಾಹೇ ತವ ಜಯಗಾಥಾ,

ಜನಗಣ ಮಂಗಲದಾಯಕ ಜಯ ಹೇ,
ಭಾರತ-ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತಾ |

ಜಯ ಹೇ, ಜಯ ಹೇ, ಜಯ ಹೇ,
ಜಯ ಜಯ ಜಯ, ಜಯ ಹೇ ||

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಭಾರತ ನನ್ನ ದೇಶ. ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ
ಬಂಧು-ಭಗಿನಿಯರು.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ನನ್ನ
ದೇಶದ ಸಮೃದ್ಧಾದ ಹಾಗೂ ಬಹುವಿಧಾದ ಪರಂಪರೆಯ
ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿದೆ. ಈ ಪರಂಪರೆಗೆ ತಕ್ಷಾಗಿರಲು ನಾನು
ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ತಾಯಿ-ತಂದೆ, ಗುರು-ಹಿರಿಯರನ್ನು
ಆದರಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ
ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ದೇಶ ಬಾಂಧಪರಲ್ಲಿನಿಷ್ಟೆ
ಇಡುವೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಹಾಗೂ
ಉತ್ಕಷ್ಟ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಸುಖವುಂಟು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಪ್ರೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ,

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುತ್ತಿರುವ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತಮಿದೆ. ಈ ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ‘ಸುಗಮ ಭಾರತ’ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀವು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಈ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅತೀ ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಳಿಂದಿರುತ್ತಿರುವ ಈ ನಿಮ್ಮ ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನ ನಮಗಾಗಬೇಕು. ಈ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಭಾವನೆ, ಕಲ್ಪನೆ, ಇಚ್ಛೆವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ಬರಬೇಕು. ಈ ಭಾಷೆ ಬರೆಯಲು-ಒದಲು ಬರಬೇಕೆಂದು ಈ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಅನುಭವ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸುಂದರವಾದ ಕವಿತೆಗಳು, ಕಥಾ, ಸಂಭಾಷಣೆ ಕೇಳಿ ಮತ್ತು ಹೇಳಿ ನಿಮಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ರುಚಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾವೀನ್ಯಪೂರ್ವ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, ಕೃತಿ, ಉಪಕರ್ತು, ಭಾಷೆಯ ಆಟಗಳನ್ನು ಈ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಉಪಕರ್ತು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಶಾಲೆಯ ಜ್ಞಾನವು ದ್ವಿನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವದಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾ ಕೌಶಲ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ವಿಕಸಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಬಿಡಿಸುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಕ್ಷಮತೆ, ನಿರ್ಣಯ ಕ್ಷಮತೆ, ಚಿಕಿತ್ಸಕ ವಿಚಾರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ದೊರಕುವದು, ಕೃತಿಶಿಲ್ಪಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರಕುವದು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಆನಂದದಾಯಕ ಮತ್ತು ನಿಮಗೆ ಸ್ವಯಂ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ದೊರಕಬೇಕು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ‘ಸುಗಮ ಭಾರತ’ ಎಂಬ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಯ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುತ್ತಿರುವ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹಿಡಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಅವೇಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಇದೆ.

(ಡಾ. ಸ್ರೀನಿವಾಸ್ ಮರ್ಲಿ)

ಪ್ರಣೆ

ದಿನಾಂಕ: 28 ಏಪ್ರಿಲ್ 2017, ಅಕ್ಷಯತ್ತೀರ್ಯಾ
8, ವೈಶಾಖ, ಶಕ 1939

ಸಂಚಾಲಕ

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪಾಠಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಾಣ
ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಳ, ಪುಣೆ

ಕನ್ನಡ ಸುಗಮ ಭಾರತಿ : ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಇಯತ್ತೆ

ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಪ್ರಮುಖಗಳು
ಶ್ರವಣ	<ol style="list-style-type: none"> ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕೇಳುವುದು. ಮಹಿಳೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯ ಭಾಷಣ, ವರ್ಣನೆ, ತಮಗೆ ಇಟ್ಟವಾದ ಹಾಡು, ಕಥೆಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳುವುದು. ಆಲಿಸಿದ ವಿಷಯದ ಕುರಿತಾಗಿ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದು. ಶಾಲೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಸೂಚನೆ, ಆಜ್ಞೆ, ವಿನಂತಿ ಮತ್ತು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂದಿಸುವುದು. ಮೌಲಿಕ ಸೂಚನೆ, ಆಜ್ಞೆ, ವಿನಂತಿ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೇಳುವುದು. ದೃಕ್-ಶ್ರಾವ ಮಾರ್ಧಮಾರ್ಗ ಮೂಲಕ ಪಾಠೆಗಳನ್ನು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು.
ಭಾಷಣ/ ಸಂಭಾಷಣ	<ol style="list-style-type: none"> ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಶಾಲಾಬಾಹ್ಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಹಾಡು ಮತ್ತು ಕಥೆಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಲಯ, ಸ್ವರ ತಾಳದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡಲು ಪ್ರಯೋಜಿಸುವುದು. ತಮ್ಮ ಅನುಭವ, ಕಲ್ಪನೆ, ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ, ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು, ಸಂವಾದ/ಚಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠೋಂಡು ಸುಸಂಗತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು. ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಆಶಯನುಸಾರವಾಗಿ ಚಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದು.
ವಾಚನ	<ol style="list-style-type: none"> ಮುದ್ರಿತ ಹಾಗೂ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಚನ ಮಾಡುವುದು. ಪಠ್ಯ ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯೇತರ ಪ್ರಸ್ತರಕಗಳಲ್ಲಿಯ ಮುದ್ರಿತ ಹಾಗೂ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಕಟವಾಚನ ಮಾಡುವುದು. ಆಯ್ದ ಲೇಖನ ಭಾಗಗಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಕಟವಾಚನವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಮಾಡುವುದು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಾಚನದ ಗತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಮೌನವಾಚನ ಮಾಡುವುದು.
ಲೇಖನ	<ol style="list-style-type: none"> ಪಠ್ಯ ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯೇತರ ಆಯ್ದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಗದ ಅನುಲೇಖನ ಮಾಡುವುದು. ಲೇಖನದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಶ್ರುತೆಂದಿನ ಮಾಡುವುದು. ಶ್ರುತೆಂದಿನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕೃತ/ಶಿಕ್ಷಣ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆಲಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಓದಿದ ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು. ಎಂಟರಿಂದ ಹತ್ತು ಸಾಲುಗಳವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ, ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬರುವುದು. ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಶುದ್ಧ ನಿಬಂಧಾತ್ಮಕ ಲೇಖನ ಬರೆಯುವುದು. ಸ್ವಯಂಲೇಖನ ಮಾಡುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನ
ಕೌಶಲಗಳು

1. ಕವಿತೆ, ಹಾಡು, ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಸ್ವರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚರ್ಚಾಕೂಟಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲೋಂಡು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಯಾಗಿ ಮಂಡಿಸುವುದು.
2. ಹೊಸ ಶಬ್ದ, ವಾಕ್ಯರಚನೆ ಅಲ್ಲದ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಆಕಲನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
3. ಚರ್ಚೆ/ಸಂಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲೋಂಡು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು.
4. ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕೌಶಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
5. ಸ್ವಷ್ಟ ಉಚ್ಚಾರ ಹಾಗೂ ಯೋಗ್ಯ ಧ್ವನಿಯ ಏರಿಣಿದೊಂದಿಗೆ ಪಠ್ಯೇತರ ಹಾಡು, ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವದು, ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು.
6. ಪಠ್ಯ ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯೇತರ ಹಾಡು, ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಾಗ, ತಾಳ ಮತ್ತು ಲಯದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುವದು. ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಿತ ವಿವರಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಉಚ್ಚಾರದೊಂದಿಗೆ ಓದುವುದು.
7. ಪ್ರಕಟವಾಚನದ ಹಾಗೂ ಮೌನವಾಚನದ ಗತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಶ್ರುತಲೇಖನದ ವಿವಿಧ ಸ್ವರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು.
8. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಚಿತ್ರಗಳು, ವ್ಯಾಧಿಯೋ ಕ್ಷಿಪ್ರ, ಫಲ್ಗುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಶೋಧಿಸಲು ಬರುವುದು.
9. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗದಂತೆ ದಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವುದು.
10. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶ್ರೇಯನ್ನು/ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸುವಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವುದು.
11. ಸಂಗೀತದ ಮೇಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಬಳಸದೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಲನ, ಸಂಪಾದನೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಪರಿವಿಡಿ

ಪದ್ಯ ವಿಭಾಗ

ಅ. ಸಂ	ಪಾಠದ ಹೆಸರು	ಕವಿ/ಲೇಖಕರ ಹೆಸರು	ಪುಟ
1.	ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು	ಜಾನಪದ	1
2.	ಸಂಜೆಯ ರವಿ	ಹುವೆಂಪು	3
3.	ಗಾಂಥಿಯವರ ಸ್ವಾರಕ!	ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ	5
4.	ಸ್ವಂತ ಮನ	ಚೆನ್ನೆವೀರ ಕಣವಿ	7
5.	ಕುರುಡನ ದೀವಿಗೆ	ಅಣ್ಣರಾಯ ಸಾಲಿಮನಿ	10
6.	ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ	ಡಿ. ಪದ್ಮಲತಾ	12

ಗದ್ಯ ವಿಭಾಗ

1.	ಕಾನಾಡ ಸದಾಶಿವರಾಯರು	ಸಾ. ಜೋಗ್	14
2.	ಮೂವರು ರ್ಯಾತರು	ರಾಜೇಶ್ವರಿ ಜಯಕೃಷ್ಣ	17
3.	ಚತುರ ನಿರಂಜನ	ಸುಧಾಮೂರ್ತಿ	20
4.	ರಕ್ಷಾಬಂಧನ	ಎಚ್. ವೀ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ	23
5.	ತಿಲಕಾಷ್ಟ ಮಹಿಷ ಬಂಧನ	-	26
6.	ಬಾಷ್ಟಿಭವನ	ಗಾಯತ್ರಿ ಮೂರ್ತಿ	29
7.	ಹೊಮಾಲೆ	ಜೆ. ಮಲ್ಲಾರಿ ಭಟ್ಟ	32
8.	ಅಪ್ಪನ ಐಶ್ವರ್ಯ	ಹೊಯ್ಸಳ	35
9.	ಮೂಡನಂಬಿಕೆ	ಹ.ಮ. ಪೂಜಾರ	38
10.	ನಂಟರು	ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂತಯ್ಯ	41
11.	ಜನಸೇವೆ	ಚಿ. ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ನಿ	45
12.	ಜೇನ್ನೋಣ	ಕೆ. ವಿಶ್ವಲ ಶೇಷ್ಯ	48

ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಭಾಗ

• ನಾಮಪದಗಳು	_____	51
• ಸರ್ವನಾಮಗಳು	_____	51
• ವಿಶೇಷಣಗಳು	_____	52
• ಲಿಂಗಗಳು	_____	52
• ವಚನಗಳು	_____	53
• ವಿಭಕ್ತಿಗಳು	_____	54
• ಉಪನಂಗಗಳು	_____	55
• ಕಾಲಗಳು	_____	55
• ಕತ್ತು, ಕರ್ಮ, ಶ್ರಯಾಪದಗಳು	_____	56